

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Q[...] no[n] est in morte q[...] memorsit tui, in inferno aut[...] q[uo]s
co[n]fitebit[ur] tibi?

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Conuertere domine & eripe animam meam, saluum me fac propter misericordiam tuam.

Iterum indicat hoc uersu, animam suam esse perditam, sc̄q̄ damnatum (ita enim sentit in hora excessus huius) dū petit ut eripiat, scilicet a morte uertente, & saluetur ab inferno iam aperto ore deglutiente. Sicut pro animabus legimus: Libera eas de ore leonis, ne absorbeat eas tartarus, ne cadāt in obscurum. Et psalmo, ix. dicit: Qui exaltas me, de portis mortis. Et Ezechias: Ego dixi

Eruditur spes
hominis peccatoris.

(inquit) uadam ad portas inferi. Et pulchre uim spei ostendit, dum ante oculos suos non nisi misericordiam dei habet, dicens: Propter misericordiam tuam, q. d. Non propter merita mea, quæ q̄ nulla sint, satis & nimio p̄bar terror iste iræ tuæ, & conturbatio cordis ossium, & animæ meæ, ideo propter misericordiā tuam salua, ut stes tibi gloria & laus misericordiæ tuæ, in mea salute in æternū, quia & si ego sim indignus, qui eripiar & saluer, tu tñ dignus es, qui lauderis, glorificeris, ameris in secula. At laudari nō poteris, nec misericordia tua glorificatur, nisi sint quos eripias a morte, & salues ab inferno. Sic in orōne Manasses regis iuda: Quia indignum saluabis me, sc̄d̄m magnam misericordiam tuam, & laudabo te semper, oibus diebus uitæ meæ, qm̄ te laudat omnis uirtus cœlorū. Ecce hac arte reddit deus misericordiam suam nobis commēdatissimam, dulcissimam, suspiratissimam: sicut dignum est eam (cum sit æterna & tantæ maiestatis) cōmendari, dum nobis intentat malum, quod meruimus. Quibus uero mala hæc nō intentat, sed finit ire insensatos, quid mirū si uilis & fastidiosus sit misericordia dei, nauseentq̄ super hoc manna cœlestis: Perit quoq̄ uniuersus hoc examine unoq̄ momento garritus eorum, q̄ actibus cōgruis gratiam, & cōdignis gloriā sibi merentur, qui operibus iusticiæ suæ se ad iudiciū hoc dei intolerabile sustinēdum parant incredibili furore. Ideo acerrimo animo eos in sine adortus, apostrophe robur stitissima inuadit: Discedite (inquit) a me omnes operati iniquitatis, ut uidebitis. Stat sententia: Saluum me fac, p̄pter misericordiam tuā, euanuit iusticia mea, cecidit uirtus mea, periit meritum meū, inuenta est iniquitas mea ad mortē & infernum, beatus & gloriosus ero, si in misericordia tua respirare deē. Atq̄ ita docemur: ut sicut de nobis prorsus nihil præsumere debem⁹, ita nequaquā de misericordia dei despare, sed etiā cōtra uim mortis & inferni quātūlibet indigni eam inuocare. Quæ enī peccata: quæ mala tanta sunt, ut despare te cogere debeāt, quādo hic audis, ne a morte quidem, ac inferno, ubi summa peccata & mala esse necesse est, cogi ad desperationem debere quenq̄.

Dū spirat anima, nō desparet corporis exemplo.

Quā nō est in morte q̄ memor sit tui, in inferno autē q̄s cōfitebit tibi? Hic plane aperit totius psalmi huius affectū, cōfessus se mortē & infernum sensisse. Nec enim hæc loquitur Sophistarū ritu, de re sibi incognita, quodlibet diuinare audentiū, sed experiētiam suā recitat & affectum hūc plane depingit: Saluum me fac (inqt) ut misericordiam tuā prædicē in æternū, nec me in furore tuo isto argue, in quo cū sit mors & infernus, nō est memoria, nec laus tua. Hic enī uerū est illud puer. xvj. Nūcius mortis, ira regis, sic Ezech. lla. xxxviij. Viuens uiuēs ipse cōfitebit tibi, quia nō infernus cōfitebit tibi, neq̄ mors laudabit te, nō expectabunt descendentes in lacum ueritatem tuam. Et psal. cxliij. Non mortui laudabūt te dñe, neq̄ oēs qui descēdunt in infernū, sed & multis alijs locis per Psalterium hunc affectum signatum uidebimus.

Quid

Qualiter in morte & inferno est; Oblivio dei primum, deinde sempiterna supplicia. Hic enim cura & amor suspensus regnat impetuosissima & concupiscentia. Ideo misericordiam dei, non potest ante oculos suos habere. Quærit enim effugium, & non inuenit, tunc mox inuoluitur odium dei odentissimum, cupiens primo alium deum, deinde se non esse. Ac sic blasphemat summam maiestatem, quam optat (ut dixi) summo nisu non esse: & si posset, non esse faceret. Atque ista fuga, & inimicitia dei æterna est: Tunc illud psalmi primi impleretur: Impius sicut puluis uento agitatus, scilicet, fugiens, & non effugiens.

In inferno & morte quid sit

Sed hic obtrepat quispiam, quid ergo dicit usitato uerbo, In inferno nulla est redemptio uidetur enim nulli contingere poena inferni, nisi damnatis. Respondeo, quod hoc uerbum in sacris literis non memini me legisse: tamen desumptum uidetur ex hoc uersu huius psalmi, cum alijs plerisque locis scripturæ. Male autem intelligitur a carnalibus istis & omnibus nobis inexpertis Theologis, quasi ideo nullus infernum gustet, quia nulla sit redemptio in inferno, cum eadem ratione, nec Paulum gustasse coelestia diceremus, quia beatitudo amitti non potest, nec peccatum sentiri, quia dimissum est in baptismo. Igitur uerum est præsertim hac agonia, aliud non uideri nisi infernum, nec ullam apparere redemptionem, æterna omnia putatur esse, quæ sentiuntur. Ira non enim mortalis hominis aliquando finienda, sed æterni dei nunquam finienda hic sentiuntur. In tuo (inquit) furore, ne arguas me, in furore hominis temporalis temporaliter argui parum est. Tam & omnia aguntur quæ in inferno, non multum abest odium & blasphemia dei, nisi quod fortis ut mors dilectio, & dura sicut infernus amulatio, hic tandem in laude dei præualeat, alioquin amor, cum odio, spes cum desperatione, misericordia cum ira, laus cum blasphemia, perseverantia cum fuga, breuiter coelum cum inferno durissime, acerrime, exquiritissime pugnat, incredibili cruciatu animæ. Verum quid perdimus uerba, cum tamen nihil possimus omnibus uerbis consequi, quam iudicium huius tribulationis: intellectum & sensum non dat, nisi ipse affectus & experientia, quibus unicuique nostrum, si non est insensatus, cor & conscientia sua, his auditis, dicitur, esse non nihil quod his uerbis significetur, nondum cognitum, formidabile tamen cognitum.

In inferno nulla est redemptio.

Furore quasi infernalis.

Laborauit in gemitu meo lauabo per singulas noctes lectum meum, lachrymis meis stratum meum rigabo.

Hic uersus potest ordinari dupliciter: aut, ut uerbum, laborauit, seorsum absolute accipiatur, aut, ut cum in gemitu meo copuletur. Posteriores ordinem, & si usitatissimus est, hac uice omittimus priore seruato, in quo & Tautologia aptius mihi quadrare uidetur, ut sit, in gemitu, seu suspirio lauare lectum, idem quod in lachrymis rigari stratum, gemitum cum lachrymis, lauare cum rigari, sicut lectum cum strato conferendo.

In hebreo habetur: Natate faciam lectum meum, & liquefaciam stratum meum. Merito quaritur, unde tantum ulli hominum lachrymarum? Augustinus sequitur more suo mystica, sequuntur eum & alij multi. Nos autem lectum & stratum omnino ad uim grammatice accipimus, in quo requiescit corpus per noctem, usum hominum, Et lachrymas atque gemitum. Per Hyperbolen intelligimus lauare & rigare lectum, non enim unquam aut usquam auditum est, aliquem sanctorum tot fuisse lachrymas, uel una nocte, nedum per singulas noctes: Verum lectum rigaret, nedum natate faceret.

Verum